

A Föld kulturális egyneműsítése folyik

- állítja Madjid Bouzar professzor

Bouzar professzor szerint Észak és Dél konfliktushelyzete 21. századi katasztrófával fenyeget. A világvédelem 95 százalékát az emberiség 20 százaléka birtokolja, míg a legszegényebb 20 százalék a jövedelmek mindössze 1.3 százalékával rendelkezik. A szegénység főleg Afrikát érinti: az 1980-as 180 millió helyett mára 269 millió ember, Afrika lakosságának mintegy fele él szegénységben. Ma Belgium nemzeti összterméke magasabb, mint a szubszaharai övezet 45 országáé együttvéve. Az elmaradt országok adósságai egy év alatt 700 milliárd

Észak és Dél viszonyában a gazdasági és politikai dominanciát ma szinte semmi sem akadályozza, pedig a szélsőségek előretörésével fenyegető konfliktust csak a szolidaritás elvével lehetne megelőzni – mondotta tegnap az Alliance Française szervezésében tartott előadáson Madjid Bouzar, a Strasbourgi Egyetem professzora. A francia politológust a JATE látja vendégül a Tempus program keretében.

USA dollárról 1700 milliárdra ugrottak, s ez gyakorlatilag ezen országok teljes nemzeti össztermékét jelenti. Hozzávéve, hogy a világ lakosságának háromnegyede elmaradt vidéken él, Bouzar professzor úgy értékelte, hogy ha a létfenntartást nem teszik lehetővé, akkor az új évezred

lakosságelvándorlásokkal teli lesz. A strasbourgi politológus kritizálta az Európai Unió politikáját, amely saját szubvencionált mezőgazdaságával szemben etikátlan versenybe kényszeríti a fejlődő országokat. Ennek az a következménye, hogy a hazai termés

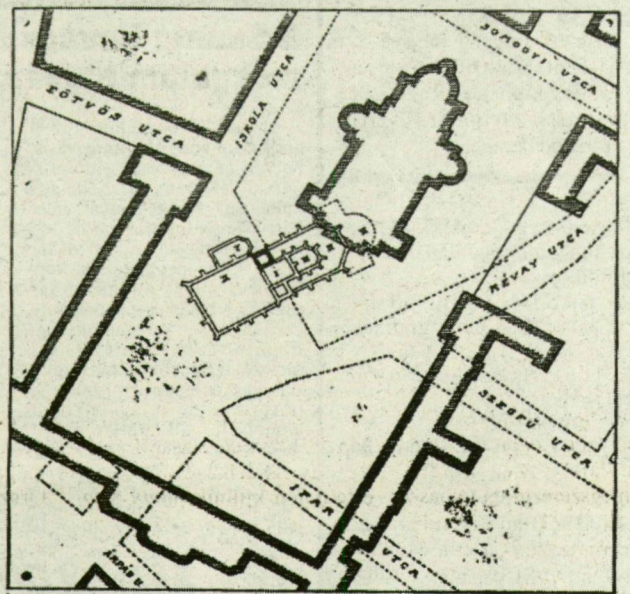
drágábbá válik a nyugati importnál, így a belső fejlődés kilátástalan lesz. Mint mondtotta, ezzel a véleménnyel Szegeden is szembesült, amikor egy találkozón a francia tej ügyét vetették fel. Ha sajátos kulturális érdekek kielégítésére törnének a megoldást elősegítő koncepciók, akkor kevesebb szélsőségtől kellene tartanunk. Ma azonban egyelőre a produktivitás az úr, és az autonóm fejlődés irányával szemben a föld kulturális egyneműsítése folyik – mondotta Madjid Bouzar.

P. J.

Középkori falmaradványra bukkantak a Dóm téren

Ásatás kezdődik a Dömötör-toronyban

Régi falmaradványok kerültek elő a Dóm téren, a Dömötör-torony melletti világítóállványzat alapozása közben. A feltárás vezetője, Ormándy János régész, a Móra Ferenc Múzeum munkatársa elmondta: a térszint alatt 1-1,50 méterrel két falszakasz nyomaira bukkantak; egyikről teljes bizonyossággal megállapítható, hogy a régi Templom téren 1925-ig állott barokk Szent-Dömötör templom homlokzatának alapozása volt. A másik falrész ennél jóval régebbi, középkori eredetű, és feltehetően annak a XI-ik század végi templomnak a maradványa, amely a Dömötör-torony legrégebbi, alsó részének megépülte előtt állott a helyszínen.



A Szent-Dömötör templom helye a mai téren

épült, nem úgy, mint a plébániatemplomok esetében, ahol a torony mindig a nyugati homlokzat mellé került. A következő építkezési szakaszt Cs. Sebestyén Károly Zsigmond király idejére teszi, ekkor épült a háromhajós templom, amely magába foglalta a tornyot (III. – a templom szentélye). A XV-ik században az építményt gót stílusú szentélykörüljáró csarnoktemplommá alakították, a

nyolcszögletű toronyra előbb egy gót, majd egy későgót szint került. 1501-ben kápolnát ragasztottak a XIV-ik századi csarnoktemplom falához (V.), s végül, a XVIII-ik században elnyerte végleges, barokk stílusú formáját a dóm építéskor lebontott Szent-Dömötör templom. Hátulsó részéhez szentélyt épült (VI.), homlokzata pedig ekkor a mai Dömötör-torony vonalánál húzódott. A barokk

építkezéskor a toronyra egy újabb szint és hagymakupola került. A templom bontásakor 1925-ben a barokk szintet és a két gót szintet eltávolították, így látható ma legfelül a nyolcszögletű alakzat. A falmaradványok feltárással kapcsolatban Ormándy János elmondta, hogy a Dömötör-torony belsejében, a szigetelezi munkákkal párhuzamosan nemsokára ásatást kezdenek. Itt ugyanis soha nem volt még ásatás, és az új feltárással, lejjebb haladva remélhetőleg fény derül a torony eredeti nyílásrendszerének elhelyezkedésére. A múzeum régésze szerint meglepetés volt, hogy a térszint alatt ilyen kis mélységben kerültek elő falmaradványok. A helyszínen korábban végeztek ugyan fúrásokat, ám eredmény nélkül, s így azt feltételezték, hogy a feltöltés jóval mélyebb, mint 1-1,5 méter. Mivel a tér többi részén 4 métert is eléri a feltöltés mélysége, bizonyosnak látszik, hogy a középkori templom jóval kimagasodott környezetéből. A Dömötör-toronybeli ásatással – ha a talajvíz megengedi – a szűzföldet elérve meghatározható lesz az is, hogy milyen mélyen áll a torony alapzata.

Panek Sándor

Püspökszentelés májusban

Életbe lépett a Magyar Körtársaság és a Szentszék Megállapodása, a Magyar Honvédségnél és Határőrségnél végzendő lelkipásztori szolgálat megszervezéséről. Ennek alapján a Szentszék felállította a magyarországi Katonai Ordinariátust (tábori püspökséget). II. János Pál pápa egyidejűleg Ladocsi Gáspár pápai káplánt, az Esztergomi Hittudományi Főiskola tanárát Sebarga-i címzetes püspökké és katonai ordinariussá nevezte ki. Ugyanakkor tették közzé azt a pápai döntést is, amellyel Őszentsége Bíró László kánonokot, a pécsi székesegyház

plébánosát Castra di Galba-i címzetes püspökké és kalocsakecskeméti segédpüspökké nevezte ki. A Magyar Katolikus Püspöki Kar Sajtóirodája csütörtökön közölte: Ladocsi Gáspárt május 14-én, szombaton 10 órakor a budapesti Szent István bazilikában, Bíró Lászlót pedig május 21-én, szombaton 11 órakor Kecskeméten szentelik püspökké. A katonai ordinariusok (tábori püspökök) a megyéspüspökökkel megegyező jogokkal és köteleességekkel rendelkeznek.

A püspökkari titkárság csütörtökön nyilvánosságra hozta a Magyar Katolikus Püspöki Kar 1994. évi választások alkalmából kiadott pásztorlevelét. „Az elmúlt évtizedekben – hangzik a levél – a hazánkra kényszerített politikai rendszer súlyos károkat okozott országunknak: népünket gazdasági és erkölcsi válságba juttatta. Nemzedékek nőttek fel a legalapvetőbb erkölcsi és vallási ismeretek nélkül. Az egyháztól elvették a lehetőséget, hogy küldetését teljesíthesse, sőt belső életébe is beleszóltak. A négy évvel ezelőtti szabad választások óta jelentős átalakulás történt hazánkban. Bár számtalan nehézséggel kellett megküzdeni, mégis sikerült biztosítani népünk életének belső békéjét és nyugalomát. Nálunk nem dörögnek a fegyverek. Nincs idegen katona hazánkban. Mindenki élhet az alapvető emberi jogokkal, köztük a vallásszabadság jogaival. Egyházunk az elmúlt évtizedek elnyomása után szabadon teljesítheti krisztusi küldetését. Mindezek következtében megerősödött hazánk nemzetközi tekintélye és megbecsülése.

A katolikus püspöki kar pásztorlevele

Ezekért az eredményekért alázatos szívvel adunk hálát Istennek, és köszönetünket fejezzük ki mindazoknak, akik erőfeszítéseikkel hozzájárultak országunk társadalmi és gazdasági fejlődéséhez. Május 8-án ismét szabad választások lesznek. Ezek eredménye négy esztendőre meghatározza népünk jövőjét. Ma, amikor komoly erkölcsi válság van a világban és hazánkban, örömmel látjuk, hogy lehetőségünk van gyermekeinket iskolai hitoktatásban részesíteni, katolikus iskolák és szerzetesházak nyitják meg kapukat, és egyre nagyobb teret kap a szerzetesszolgálatban egyházunk. Nem közömbös, hogy mindez hogyan folytatódik. Mivel már ezek a szerény eredmények is komoly ellenkezők árán születtek meg, a választások idején sem hagyhatunk a pártok nagyvonalú

ígéreteire, hanem meg kell vizsgálnunk, hogy milyen elveket hangoztattak, és milyen magatartást tanúsítottak az elmúlt négy évben egyházunkkal kapcsolatban. Gondolunk elsősorban a fakultatív iskolai hitoktatásra, az egyházi iskolák létesítésére és támogatására, az egyház szabad működésének segítésére vagy akadályozására a Parlamentben és a helyi önkormányzatokban. Határozottan ellene kell mondanunk az olyan törekvéseknek, amelyek egyházunkat ismét a templomfalak közé akarják visszaszorítani és szeretnék megakadályozni abban, hogy betöltsen társadalmi küldetését. Meggyőződésünk, hogy az evangéliumi értékek jelenléte a társadalomban biztosítja az erkölcsi és a gazdasági válságból való felemelkedést is. Emlekeztetünk a Szentatya szavaira, hogy bár a vallásszabad-

ság csak egy a szabadságjogok között, az élet azonban azt mutatja, hogy a többi szabadságjog megvalósulása is ezen mérhető le. A 2. Vatikáni Zsinat azt tanítja, hogy minden keresztény embernek joga és egyben kötelessége a szavazás szabad lehetőségével élni (vö. GS 75). Ezért a választásokon való részvétel mindnyájunk alapvető lelkiismereti kötelessége. Kifejezzük bizalmunkat, hogy híveink józan megfontolás után megtalálják azokat a pártokat és képviselőket, akikre nyugodt lelkiismerettel bízhatunk rá hazánk és egyházunk jövőjének sorsát. Imádkozunk, hogy Isten áldása és a Magyarok Nagyasszonyának közbenjárása segítse népünket a megfontolt és bölcs választásban. A pásztorlevelet, a püspöki kar titkárságától kapott információ szerint, vasárnap olvassák fel a katolikus templomokban.

Honnan jöttünk?

Kezdjük az elején. Valamikor réges-régen – írja valamelyik könyvében Hamvas Béla – fényes szellemek és angyalok lakták a bolygónkat, akik, miután megkóstolták a Földet, elvesztették fényüket, s emberré váltak. Az időből kilépett ember egyszerűen azt mondta: én vagyok az EMBER, az pedig ott a TERMÉSZET. A legfelsőbb rendű élőlény – termelőeszközök készítésére és kultúra teremtésére való képességével – egyszer s mindenkorra kiemelkedett abból az anyagi, szerves és szervetlen világból, amit úgy hívnak, természet. Megerősödött, megizmosodott, agya növekedett és furtonfúrt járt, mígnem uralkodó fajjává, csúcsragadozóvá nem vált. Hatalmi helyzeténél fogva rendet teremtett a világban: monstrokot, betontekőket épített, folyókat, tavakat, tengereket és óceánokat szennyezett, hegyeket és erdőket gyalult, állatokat mészárolt, ózonpajzsot lyukasztott, növényt irtott, talajt és levegőt mérgezett. Az uralkodó csak ölt és sebeket ejtett. Nem adott lehetőséget, nem biztosított esélyegyenlőséget az élőlényeknek, nem kommunikált a természet szereplőivel. Életről-halálról döntött, a kizárásukkal. Gondolkodásmódja, mint a gyarmatosítóké. Arra ugyanis mindig kínosan vigyázott, és vigyáz ma is, hogy maradjon néhány benszülött.

Karátson Gábor szerint ma az egész emberiség olyan – horribile dictu –, mint a nációk. (Okait lásd fent.) Mindenekfölött állónak tekinti magát. A civilizált világ embere már nem ad fényt, már nem tölt be küldetést. A pusztítás folyamatát nemhogy megállítani nem tudja, azt csak tovább gerjesztette. A jelzések szinte egyértelműek: ökológiai katasztrófa előtt állunk. S ha továbbra is két egymással szembenálló marionett-bábunk tekintjük az embert és a természetet, s azon vitatkozunk, hogy melyik a fontosabb, akkor a katasztrófa előbb-utóbb be is következik. Ha gondolkodásmódunk, tudati helyzetünk megváltozik, akkor talán elkerüljük. Különben... Ebben a helyzetben már nem lehet arra várni, hogy majd valaki más oldja meg az ökológiai gondokat és problémákat. Azt, hogy mi emberek vagyunk, azt onnan tudjuk, hogy léteznek égitestek, folyók, sziklák, állatok és növények. Hogy honnan jöttünk? Azt csak tőlük tudhatjuk meg. Hogy mi lesz velünk, ha eltűnnek? Ezen el kellene gondolkozni. Mielőbb.

Gábor C. Sándor

MB

VB-GERENDÁK ÁTHIDALÓK
16% ENGEDMÉNNYEL!
Poroton 36 blokktegla 4 Ft-tal, Poroton 30 blokktegla 2 Ft-tal olcsóbban a gyári árnál!
MODUL-BAU KFT.
SZEGED, Csongrádi sgt. 27. Tel.: 491-022, 474-481

NE KERESGÉLJEN!

SZEGED, STEFÁNIA 10., SAJTÓHÁZ
ITT FELADHATJA HIRDETÉSÉT,
REGGEL 7-TŐL ESTE 7-IG!
DÉLMAGYARORSZÁG